

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

1913. 5. szám.

Budapest, február 2.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

ÉRTESÍTÉS.

Az 1912. évi 19. számú Csendőrségi Lapokban közzétett «Oktatás az örsön» című irodalmi pályázat eredményéről.

Beérkezett összesen hét pályamunka. A bírálóbizottság csupán a «Minden út Rómába vezet» jelű, Argay Ferencz főhadnagy által írt munkát tartja köztésre alkalmasnak. Ezen tanulmány megközelítőleg felöleli azokat a feltételeket és módokat, amelyek a bizottság nézete szerint az oktatási módszer esetleges változtatásánál figyelembevehetőek lehetnek.

A bizottság ezen pályamunkának az első (50 korona) díjat ítélte oda, míg a többi hat munkát nem fogadta el.

A löbbi munka, ha szerzőik azokat — a portóköltség megtérítése ellenében — a Csendőrségi Lapok szerkesztőségétől 1913 május hó végéig vissza nem kéri, a jelű levelek felbontása nélkül el fog egyéltetni.

Oktatás az örsön.

Írta: Argay Ferencz m. kir. csendőrfőhadnagy.

I. Szükséges-e az örsön való oktatást rendezni?

Testületünk fejlesztése oly arányokban folyik, mi méltán megnyugvást keltet és hálával tölthet el mindnyájunkat az intéző körök szerető gondoskodása iránt. De a térfoglalás, a szaporítás, a működési terület és hatáskör tágitása csak külső, formai fejlődést jelentenek, a keretek távolabbra tolódnak, tartalmat, súlyt, belső értéket csak az egyes csendőröknek magasabb szellemi, kiképzési nivóra emelésével lehet elérni. Tagadhatatlan, hogy az erre való törekvés folyamata szintén megindult: a próbacsendőrök és az altisztek kiképzése fokozottabb és kiterjedtebb mérvben történik, a nagyváradi csendőriskola felállítása pedig a kiképzés egyöntetűsége érdekében alapvető és nagy horderejű lépés.

Ezekkel persze a kiképzés egész területe kimerítve nincsen, mert még nyílt és megoldásra váró feladat az összes — valamilyen tanfolyamon kiképzés alatt nem álló — csendőregyének oktatása.

Kísérletek itt is találhatók: az altiszti iskolát elvégzett egyének továbbképzését akként igyekeztek illetékes helyről biztosítani, hogy a járőrmesterei rendfokozat

elnyerését vizsga sikeres kiállításához kötvén. az önképzésre ösztökélést nyújtottak, továbbképzésre alkalmas, de az altiszti vizsgát ki nem állott egyének pedig továbbképző tanfolyamra rendeltettek bc. Utóbbi kiképzési módszer azonban már is megszűnt. Most ezek kiképzése ismét csak az örsön történik. Csakhogy az örsök oktatási rendszere már évek óta megbolygatva nem lett és állapotában nem az, aminek lennie kellene, amire nézve bizonyítékkal csak arra kell hivatkoznom, hogy a központi továbbképzés éppen azért kíséreltetett meg, mert az örsökön való oktatás elegendő eredményt fel nem mutathatott.

Már pedig az örsön való oktatás helyes mederbe terelése egyszerre megoldhatná az összes rendelkezésre váró oktatási ügyeket. Aki intézményünk belső fejlődését és igaz érdekeit szíven viseli, örömmel fogja üdvözölni a «Csendőrségi Lapok» helyes felismeréséről tanuskodó törekvését, amelylyel e fontos cél elérésére módokat keres s azt hiszem, mindegyikünknek kötelessége: ötleteivel, eszméivel, tapasztalásból fakadó ismereteivel hozzájárulni ahhoz, hogy az sikeres megoldást nyerjen, habár amivel szolgálhat, csupán morzsák volnának a tökéleteshez képest.

II. Az örsön való oktatás általános célja.

Amidőn arról van szó, hogy az örsön való oktatás rendszerét megállapítsuk, úgy gondolom, előbb szükséges azt a célt kiválasztani és meghatározni, amelyet általa elérni akarunk, hiszen a követendő rendszer ezt kell, hogy szolgálja.

Ha ezt akként határozom meg, hogy az örsön való oktatás célja: az örsön szolgáló teljesítő valamennyi csendőregyén erkölcs- és jellemképzését, általános- és szak tudását abban a mértékben megtartani, melylyel a hatáskörükben rájuk háruló gyakorlati szolgálóat sikeresen elláthatják, azokat pedig, kik továbbképzésre alkalmasak, erre előkészítsék — nem vagyok tulságosan messze az igazságtól.

Természetesen ez csak általánosságban való megjelölése a célnak, a rendszer megállapításánál pedig ebből kiindulni nem lenne elegendő, ezért a részletekre is ki fogok terjeszkedni, előbb azonban az oktatandókkal kell megismerkedni.

III. Az oktatandók és azok csoportosítása az oktatás célja szerint.

Első magyar vill. orrere berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Argyazék minden hangszerteljesítő helyen kaphatók. Magyarországon legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.

STOWASSER JÁNOS

császári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.

A örsökön szolgálatot teljesítő legénység műveltsége, értelmi képessége, elő- és szakképzettsége, továbbképzésre való alkalmassága, nemkülönben szolgálati idejükön alapuló gyakorlati tapasztalatuk számottevően különböző. A pedagógiának sarkalatos elve, de katonai elv is, hogy minden oktatóval, illetve alárendelttel egyéni sajátosságai, képességei, stb.-hez alkalmazkodva, vagyis egyénileg kell foglalkozni.

Látzólag tehát a legjobb eredményt azzal lehetne biztosítani, ha a kiképzés célját általánosságban megjelölve, egyébként teljesen szabad kezét engednénk az őrsparancsnoknak. Csakhogy ez nem lehetséges. Szétosztott elhelyezési viszonyaink mellett s arra is figyelemmel, hogy oktatóink nem képzett pedagógusok, sokszor szoros utmutatást, máskor ellenőrzést nem nélkülözhetnek, azért a komoly munkát, az egyöntetűséget, előrehaladást, szóval az eredményt csakis valamely rendszer életbeléptetése fogja biztosítani.

Az alkotandó oktatási rendszer az oktatandó egyének különböző tulajdonságait mind természetesen nem veheti figyelembe, minden egyén számára a nevelés és oktatás mikéntjét külön nem precizizirozhatja,* de erre szükség sincsen, elegendő, ha korlátolt számban általános kiképzési csoportokat alkothatunk, amelyekbe minden kiképzendő egyén alkalmasan beosztható s amelyekben belül azután az egyéni nevelés is előnyösen helyet találhatna.

A csoportok alakításánál irányadó szempont csak az lehet, hogy az oktatás alá kerülő egyénnel való foglalkozásnak mi a célja: tehát mivé kell képeznünk, illetve kit milyen szolgálati alkalmazásban való felhasználásra kell elegendő tudásban megtartani.

Az első elméleti kiképzés után az örsre kerülő próbacsendőr hivatása: másodcsendőrként szolgálatot teljesíteni, kivételesen azonban kisebb jelentőségű szolgálatokat önállóan is ellátni, fontos s bonyolult ügyekben pedig az előintézkedéseket megtenni. Az elméleti ismeretek, melyeket a tanostálynál nyert, erre képesítik, az örsön tehát ily egyén — első pillanatra úgy tetszik, hogy — csak a gyakorlati szolgálatban való felhasználás útján — tapasztalatok gyűjtésével — lenne továbbképzendő. Ám, ha meggondoljuk, hogy

1. az elméletileg tanult anyagot a próbacsendőr még meg nem emésztette, az emlékezőtehetség is véges s ezért mindaz, ami akár elméleti, akár gyakorlati ismétlésnek nem tárgya, feledésbe megy, már pedig a gyakorlati szolgálat sohasem érinti az összes elméleti anyagot,

2. nemcsak másodcsendőrökre, hanem önálló szolgálatteljesítésre képes járőrvezető csendőrökre is szükség van s ezeket másodcsendőrökből az örsön kell kiképeznünk, mert e célra külön tanfolyam rendelkezésre nem áll:

akkor be kell látnunk, hogy már a próbacsendőr is s folytatólag a már kiképzett másodcsendőr is a rendszeres iskolázást nem nélkülözheti.

Az örsön való oktatás különös céljai még ezzel ki nem merültek s nem lehet megelégedni azzal, hogy másodcsendőrök s járőrvezetők kiképzése iránt gondoskodtunk, mert hiszen az örsön való oktatásnak mindazokra ki kell terjedni, akiknek kiképzésére valamely külön tanfolyam módot nem nyújt.

Eszerint a már kiképzett járőrvezetőknél is gondoskodni kell arról, hogy azok a szolgálat követelményeinek mindegyikében megfelelően, elméleti ismereteiket is felújítsák, fejlesszék, ezenkívül alkalmas egyéneket kiválogatva oly járőrvezetőket kell nevelni, akik az örsön az őrsparancsnok helyettesítésére, egyébként altisztté való kiképzésre alkalmasak. Felesleges kiemelni, hogy gondoskodni kell a már e nivóra emelt egyén kiképzési fokának megtartása iránt is mindaddig, amíg altiszti iskolába nem kerül.

Összegelve a levezetést, megállapítható, hogy az örsön való oktatás közelebbi célja:

- a) a próbacsendőrökből másodcsendőrt képezni,
- b) a másodcsendőrt kiképzési fokában megerősíteni, megtartani,
- c) alkalmas másodcsendőrből járőrvezetőt képezni,
- d) a járőrvezetőt kiképzési fokában megerősíteni, megtartani,
- e) alkalmas járőrvezetőből őrsparancsnokhelyettesést képezni, illetve az altiszti iskolára előkészíteni s végül
- f) az e) alatt részletezett kiképzési fokot megtartani.

Megoldásra várna még az altisztek továbbképzése, ezeket azonban ide csoportosítani nem szükséges, mert az örsön való oktatás főként rájuk hárulván, ez továbbképzésüket megfelelően biztosítani fogja.

Első pillantásra ez a részletezés talán komplikálnak látszik, mert az oktatandók hatféle csoportosítása azt kívánná, hogy a tananyagot s általában az oktatási rendszert is hatféleképp állapítsuk meg és ez azután az oktatást tényleg megnehezítené, az áttekintést, vezetést, ellenőrzést akadályozná. De hat csoportra nincs is szükség.

Ugyanis az a) s b) csoport közös célja a másodcsendőr-képzés, a c) s d) csoport célja a járőrvezető-képzés s így van ez az e) s f) csoporttal is, melyeknek szintén azonos céljuk van. Tehát a kiképzési csoportok, amelyek valamelyikébe minden altiszti iskolát nem végzett csendőrt beosztani kellene, csak a következők lesznek:

I. csoport, másodcsendőrré képzendők s továbbképzésre egyelőre nem alkalmas másodcsendőrök,

II. csoport, járőrvezetővé képzendők s továbbképzésre nem alkalmas járőrvezetők,

III. csoport, őrsparancsnokhelyettesé (altisztisárjjá) képzendő egyének s a már kiképzettek.

* Pedig ez lenne az ideális.

(Szerk.)

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A kiképzési csoportokba való beosztást a szakaszparancsnok eszközölné.

Mindenki addig tartoznék valamely kiképzési csoportba s részesül abban oktatásban, amíg kiképzési fokának megfelelően magasabb kiképzési csoportba a III. csoportból pedig az altiszti iskolába nem jut.

Alacsonyabb kiképzési csoportba, mint amelyikbe már valaki tartozott, senki sem osztható be (pl. járőrvezetői jelvény elvesztése esetén sem).

IV. A tananyag.

Az oktatás egyöntetűségét a tananyag pontos kijelölése fogja biztosítani.

Minden kiképzési csoport tananyaga külön-külön állapítandó meg. A kijelöltnél kevesebbnek elvégzése semmi szín alatt sem tűrhető meg, de ép ezért tényleg csak a legszükségesebb anyag ölelendő fel.

A tananyag egyes tantárgyakból áll. Csak olyan ismeret vagy ügyesség tekinthető tantárgynak, amelyre a csendőrnek általában, vagy szolgálati állásánál fogva különösen szüksége van. Általános műveltséget nyújtó anyag, ha annak közbiztonsági szolgálatra közvetlenül befolyása nincsen (földrajz, természetrajz, történelem stb.), a tananyagba egyáltalában nem osztható be. A közbiztonsági szolgálatban közvetlenül nélkülözhetlen ily anyag azonban a szükséges mértékben, felveendő (írás, olvasás, rajz stb.).

A tantárgyak a következők lennének:

1. Szervezeti és Szolgálati Utasítás (általános és különge szolgálati batározványok, Laktanyaszabályok, Függetlék).

2. Szolgálati utasításra vonatkozó gyakorlatok (bűnügyi nyomozásra vonatkozó ismeretek is).

3. A szolgálati utasításokkal kapcsolatosan a bűnperrendtartás, közigazgatási és bírói hatóságok szervezetének ismertetése.

4. Szolg. Szab. I. és III. rész.

5. Büntető Törvénykönyv a büntettek és vétségekről.

6. Büntető Törvénykönyv a kihágásokról, tekintettel a hatósági szabályrendeletekre is.

7. Egyéb büntető határozatot tartalmazó törvényes rendelkezések.

8. Pegyver és Lőutasítás.

9. Erkölcspóolás.

10. Egészségpóolás.

11. Gyakorlati Szabályzat, Tornautasítás és az «Utasítás a kardvívás oktatására».

12. Írás, olvasás.

13. Számolás.

14. Tereptan (rajz, térképolvasás).

15. Első segélynyújtás.

16. Előljárok stb. ismertetése.

E tantárgyak nagyrészt ma is oktatás tárgyát képezik az őrsőkön. Kivételt ez alól csak két tantárgy képez: a szolgálati utasításra vonatkozó gyakorlatok (bűnügyi nyomozás) és az erkölcspóolás. Ezek külön tantárgyként

nem szerepeltek. Előbbi felvételét nem kell bővebben indokolnom, összefoglaló iskolázása e tárgynak, azt hiszem hízagot pótló lesz s módot nyújt arra, hogy a gyakorlati kiképzést megközelítsük.

Az erkölcspóolást is hasonló okból külön vettem fel.

Szakiskolák — ezekkel lehetne megközelítőleg az őrsön való oktatást összehasonlítani — ilyen tantárgyat rendszerint nem ismernek. Ez onnan van, hogy vagy már a tanuló előképzettségénél fogva ebben az irányban megfelelő nevelésben részesült, vagy pedig ily irányu nevelésre az illető szakiskola súlyt nem helyez. A csendőr azonban hízagos előképzettségénél fogva ily irányu nevelést ritkán nyerhetett, viszont, mint egy erkölcsi intézmény tagja, az erkölcs és jellemzilárdság egyik alkotó eleme, ezért az erkölcsi érzék fejlesztésére a csendőr nevelésénél elsőrendű gondot kell fordítani.

Sajnos nélkülözünk egy segédletet, amelyből rendszeres utmutatást merithetünk ebben az irányban, de egyelőre az előljárok s bajtársak jó példáján s befolyásán kívül igen alkalmasan lesznek használhatók a Szolg. Szab. I. s III. rész, a Szolgálati Utasítás II. ált. rész, az Által. Szolg. Határozványok egyes részei, továbbá a «Hiven, Becsülettel, Vitézül» cz. könyv s a Csendőrségi Lapok egyes közleményei, nemkülönben az erkölcsi nevelés előmozdítása végett kiadott oktatólagos parancsok.

V. A tananyag beosztása s a kiképzési ülő.

Az őrsön való oktatásnak tisztán gyakorlati irányúnak kell lennie, csak a szolgálatot szabad szolgálnia s ép ezért a felsorolt tantárgyak közül csupán azok osztandók ki valamely kiképzési csoport számára és csupán azok a részek, amelyekre az illető csoportba tartozó egyénnek tényleg szüksége van.

Helytelen volna a tananyagot kijelölve azt egyfolytában a három kiképzési csoportnak megfelelően három részben, az első részt, pl. a szolgálati utasítások anyagának első harmadát az I. s így tovább a II. stb. csoport számára kiosztani, hiszen már az I. csoportbelieknek is, az összes anyagból oly ismeretre van szükségük, melylyel szolgálatukat elláthatják, ezt pedig az anyag első harmada nem tartalmazza.

Az anyagból mindig az egész veendő fel, de csoportonként, közben kibővülően. Pl. az I. csoportbeliek tananyaga is az egész s összes szolgálati utasításokból kell, hogy vétessék, de csak ezek legfontosabb része, amire a másodcsendőrnek van szüksége; a II. csoportbeliek már bővebben foglalkoznak vele, abban a terjedelemben, amennyire a járőrvezetőnek van azokra szüksége és így tovább. A tananyag így mindinkább bővülő, részletekbebatóbb, kimerítőbb lesz.

A kijelölt anyagot meghatározott idő alatt el kell végezni. Legbelyesebbnek tartom, ha e határidő egy évben állapittatnék meg. Ez időt azért ajánlom, mert elegendő hozzá, hogy ezalatt az anyagot befejezni is lehessen s egyébként is megfelel viszonyainknak.

HA KÖHÖG, HASZNÁLJON AZONNAL
HURUTPASZTILLÁT!!

mely a legmekesebb köhögést is azonnal elműnteti. 11 doboz 50 fill.
8 doboz 40 fill. Kapható mindenütt. Készíté Gerő Bándor gyógyszerész, Nagykovács.

Reuma, csúsz, köszvény, mindennemű megfázástól eredő
fájalmat párszori használat után megsűntet a Gerő-féle
MENTHOL REUMASZESZ

Ára 1 kor., 3 üveg 2 K 50 fill. Készíté Gerő Bándor gyógyszerész, Nagykovács.

Az I. csoportbeli anyaggal való foglalkozás akkor venné kezdetét, amidőn a próbacsendőr első elméleti kiképzés után az örsre kerül. Ha az anyagot már egyszer átvette és járőrvezető-képzésre alkalmas, a II. kiképzési csoportba jut. Ennek sikeres elvégzése után, ha járőrvezetőnek kineveztetett és továbbképzésre kívánatos, a III. csoportba lép át. Olyan egyének, akik járőrvezetők csak azért nem lehettek, mert ilyenre szükség nincsen, de továbbképzésre kiválóan alkalmasak, szintén a III. csoportba kerülnek.

Eszerint 2 $\frac{1}{2}$ évesnél fiatalabb csendőr rendszerint járőrvezetővé kinevezhető nem lesz és 3 $\frac{1}{2}$ évesnél fiatalabb csendőr csak kivételesen juthatna altiszti iskolába.

Azok, akik bármely kiképzési csoport anyagát már végigtanulták, de az általuk elért eredményhez képest magasabb kiképzési csoportba, illetve az ép fennforgó viszonyoknál fogva altiszti iskolába nem juthatnak, csoportjuk anyagát folytatólag ismétlik.

VI. Tanrend.

A tananyag nagy tömege, a reáfordítható idő aránylag rövid volta, melyet azonban különböző okoknál fogva meghosszabbítani nem ajánlatos és nem is célravezető, azt kívánja, hogy a tananyagot a szoros kiválogatáson kívül oly módon csoportosítsuk, hogy ezáltal az elsajátítást könnyítsük és az ellenőrzést, a vezetést lehetővé tegyük.

A tananyag csoportosításánál az általános pedagógiai elveket és különleges viszonyainkat egyformán mérlegelve, a következőkre kell figyelemmel lenni:

1. Megállapítandó a sorrend, amelyben a felvett tananyag elvégzendő s meghatározandó az is, hogy tanulásra szánt egy éven belül időközönként az anyag megkora része kerüljön oktatás alá. Legcélszerűbb volna, ha óráról-órára lehetne megállapítani az elvégzendő anyagot. Viszonyaink mellett azonban erre gondolni sem lehet, mert hiszen még az is kérdéses, hány órán át s mikor lehet foglalkozni. Ezért csak hosszabb időre lehet az elvégzendő anyagot kijelölni, amelyen belül a külszolgálat-mentesség átlaga és a tényleges külszolgálat-mentesség körülbelül egyformák és mégis annyira rövid, hogy a vezetés és ellenőrzés lehető maradjon. Ezt az időt legjobban akkor fogjuk megközelíteni, ha a tananyagot heti anyagokra osztjuk.

2. Különbséget kell tenni az anyag elsajátítási fokában is. Világos, hogy a tananyagoknak nem mindegy részét szükséges egyforma alaposággal megismerni. Vannak az ismereteknek oly területei, melyeket teljes és tökéletes egészükben ismerni kell, ismét mások, amelyeket csak lényeges tartalmuk szerint kell megismerni, vagy még az is elegendő, ha abban csak alapos tájékozottsággal bír a csendőr.

A most említett mindkét csoportba oly ismeretek tartoznak, amelyekkel az örsön is több-kevesebb ala-

possággal, de feltétlenül elméletileg kell foglalkozni. Vannak azonban oly ismeretek, illetve az ismereteken alapuló teendők és a csendőr számára szükséges ügyeségek, amelyeket a tanosztályokban elméletileg tanítanak, de az örsökön nap-nap mellett felmerülnek, akár a bel-, akár a külszolgálatban s feltéve, hogy ez nem is történik meg, mégis a legegyszerűbben s teljesen kielégítően gyakorlatilag is oktathatók. Úgy hiszem, ilyen dolgoknak folytonos elméleti oktatása s az oktatás ismétlése teljesen felesleges.

Ezek alapján a tananyagot: elméleti és gyakorlati, előbbit ismét: megtanulandó és felolvasandó anyagra kell beosztani.

3. Valamely tantárgyból minden alkalommal mindig valamely befejezett egész teendő oktatás tárgyává. Ezenkívül a lehetőséghez képest figyelembe véendő még a mennyiség, az anyag fontossága, nehéz vagy könnyű volta is.

4. Valamely tárgyból kijelölt egy-egy lecke ne foglalja el az egész hetet, hanem engedje meg, hogy a többi tárggyal is foglalkozni lehessen.

5. Az elméleti oktatás ne legyen fárasztó, hanem gyakorlatok által tarkíttassék. Hiba volna pl., ha egyik hétre csupán elmélet, a másik hétre csupán gyakorlat jelöltetnék ki.

6. A tantárgyak homogén, összefüggő vagy egymást kiegészítő részei a lehetőséghez képest egyidőben vétesenek elő. Pl. a «Szolgálati utasítás» és az «Általános szolgálati határozványok» összefüggésükben, ép így a Bvbtk. és a Kbtk. egymást kiegészítő rendelkezései egyidőben teendők oktatás tárgyává.

Ez irányelvek szemmel tartása mellett minden kiképzési csoport számára *tanrendet* kell készíteni, amelynek betartását szigorúan megkövetelni kell.

VII. A napirend.

A tanrendnek ily módon való összeállítására tájékozni fogja az oktatót és oktatandót, minő beosztással végezze el az anyagot. Ez azonban nem elegendő; még a lehetőséghez képest arról is gondoskodni kell, hogy az oktatás tényleg meg is történjen s ez ellenőrizhető is legyen. Az oktatás által elért eredmény kisebb-nagyobb foka, vagy az eredmény elmaradása egyedül nem alkalmas arra, hogy azok alapján az oktató és oktatott tevékenységét elbírálhassuk, másrészt már ekkor késő is volna a hátrányos észlelet. Valamely preventív eszközről kell gondoskodni, mivel az oktatás folyamatosságát biztosíthatjuk.

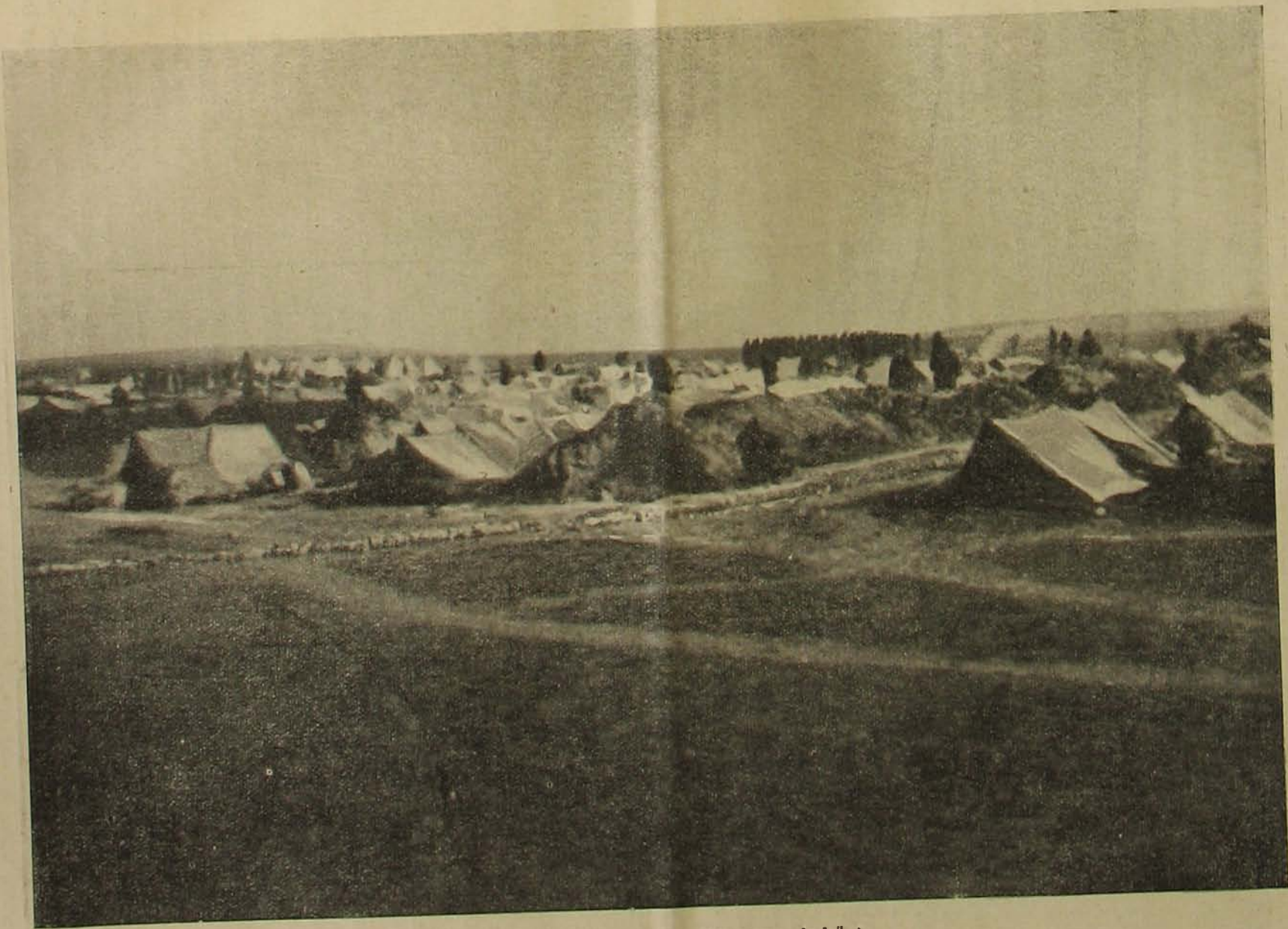
Elszórt elhelyezési viszonyaink mellett e célra más eszköz nem áll rendelkezésre, mint valamely kötelező napirend szerinti foglalkozás elrendelése: egy *napirend* alkotása.

Engedtessek meg, hogy a régi s a mostani foglalkozási rendszerekből induljak ki és kimutatva azok előnyeit s hátrányait, megállapítani igyekszem, minő legyen

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. : : Telefon 88-59.

BUTOR

Török tábor a csataldzsai földsánczok közt.

a napirend, mely céljainknak legjobban megfelelné. Az „Általános szolgálati határozványok”-on alapuló napirend nem vette figyelembe, hogy különböző kvalitású egyének kerülnek oktatás alá s a tananyag-összeállítását sem méltatva elegendően, egyes tárgyakkal való naponkénti s óránkénti foglalkozást rendelte el.

Mindenkivel egyformán kellett foglalkozni. A tantárgyak a napirendbe elég változatosan voltak ugyan beosztva, de a tananyag kijelölve s elosztva nem volt. Az oktatás az ébresztőtől a parancskiadásig terjedő időt ugyszólván kimerítette, sem arra nem volt idő engedve, hogy az oktató készüljön az oktatásra s tulajdonképen irodai teendőinek végzésére sem lett volna elegendő ideje, ha a napirendet betartja; az oktatott pedig annyira le volt kötve, hogy az anyag megtanulására ideje nem maradt, de erre elfoglaltsága mellett szellemi ereje sem lehetett.

Hibája volt ennek a kötött napirendnek az is, hogy ha a szolgálat által ismétlődően a hét valamelyik napja volt lefoglalva, az arra a napra előírt tantárgyak oktatása huzamos időn át, *néha hónapokon keresztül szünetelt.*

Természetesen mindez arra vezetett, hogy a napirendet nem tartották be, betartását követelni nem is lehetett, vagyis teljesen hiábavaló volt.

Az irányelveken alapuló rendszer csak tananyagot jelöl ki s az oktatás módszereit állapítja meg. Az anyag tetszés szerint csoportosítható, elosztható.

Az oktató kötelessége az oktatást illetőleg nagyon korlátozott, tulajdonképen csak leczkét ad fel s ezt számon kéri; az oktatott és oktató együttes foglalkozásra csak kivételesen kötelezettek. Természetes, hogy emellett az egyetemi élethez némileg hasonló szabad tanrendszer mellett az oktató nem oktatott, önképzése is stagnált, az oktatott pedig (ritka kivételtől eltekintve) belső értékében aligha fejlődött oly mértékben, mint az kívánatos lett volna.

Míg az egyik rendszer tulságosan leköt, a másik veszélyes szabadságot ad. E kettő között kell keresni a helyes megoldást.

A napirendnek olyannak kell lenni, hogy a kijelölt tananyag az oktató által előadható, az oktatott által megérthető s mindkettő tevékenységében ellenőrizhető legyen, amellett ne kösse le tulságosan az oktatót, engedjen időt az oktatásra való készülésre, egyéb teendőinek elvégzésére s nyújtson elegendő szabad időt az oktatottnak is, amelyet a közösen feldolgozott anyag elsajátítására fordíthat.

A napirendnek az oktatásra vonatkozó része következő irányelveken volna megalkotható:

Oktató számára: Naponta a rendszerinti postabontás után egy óra múlva, mely idő a sürgős irodai teendők

végzésére volna szánva, két óra hosszát legénységével tartozik foglalkozni. Ez idő beleesik a legénység alább megjelölt foglalkozási idejébe, de örsönként a postajárat-hoz képest változni fog s ez alapon külön-külön határozandó meg. Tartozik ez idő alatt az oktató a tanrend követelte anyag elméleti oktatását elvégezni, a gyakorlati oktatást vezetni s az anyagot betenként számonkérni.

Idejét akként ossza be, hogy minden kiképzendővel külön foglalkozhasson. Ez annál inkább lehetséges lesz, mert a legénység [a szolgálat miatt többnyire ugyanis csak felváltva oktatható. Ha mind honn vannak, ez az idő arra fordítandó, hogy az együttesen végezhető oktatási teendők elláttassanak. Egy csoportbeliek, ha ép azonos anyagot tanulnak, amennyire a szolgálat engedi, egyszerre oktathatók. Ha az örs egész legénysége honn van, katonai gyakorlatokat tartson. Erre az oktató számára előírt foglalkozási időből betenként két órát kell fordítani.

Az írásbeli (számítási, rajz-) feladatok feladása és a dolgozatok felülbírálása, továbbá az oktatásra való készülés a meghatározott időn kívül kell, hogy történjenk.

Oktatandók számára: A kiképzéssel való foglalkozás naponta d. e. 9 órától 11 óráig, télen d. u. 2 órától 4 óráig, nyáron d. u. 3 órától 5 óráig tart. Amidőn az oktató s oktatandó együtt nem foglalkoznak, elvégzendő a kijelölt anyag memorizálása, továbbá elkészítendő az írásbeli (számítási, rajz) kidolgozatok is.

A napirend nem írhatja elő, hogy az oktató melyik órában, minő anyagot adjon elő, ki, mikor, milyen anyag megtanulásával, melyik feladat kidolgozásával foglalkozzék, csupán a tényleges foglalkozás követelhető meg, s az, hogy a *tanrend által kijelölt egy heti anyag*, egy héten belül — rendszeres viszonyokat véve alapul — tényleg elvégeztessék.

Parancskiadás: télen d. u. 4, nyáron d. u. 5 órakor (vasár- és ünnepnap d. u. 2 órakor) történik. Nyenkor teendők oktatás tárgyává az ujonnan érkezett parancsok és rendeletek, nemkülönben az erkölcsapolást célzó oktatólagos parancsok. Az ezekkel való foglalkozásra különösen a vasár- és ünnepnapok alkalmasak.

Kivételt képez a napirendszerinti foglalkozás kötelezettsége alól: 1. vasár- és ünnepnap, 2. külszolgálat, 3. Szolgálatból való bevonulás után az az idő, amely pihenésre és tisztogatásra szükséges, végül 4. kivételes esetek (pl. gyengélkedés, sürgős más szolgálati teendők stb.).

A napirendet kiegészíthetné az *oktatási napló* (leczkefüzet). Ezt minden csendőr számára külön-külön kellene az oktatónak vezetni akként, hogy abból kitűnjön, mikor, milyen anyag adatott fel és mikor, minő eredménnyel kéréselt az számon. Az oktatási napló tartós vezénylet s áthelyezés alkalmával ép oly elbánás alá kerülne, mint ma az írásbeli stb. füzetek.

(Folyt. köv.)

Ölje meg

De vigyázzon,

a gazdaságában és háztartásában nagy károkat okozó egereket és patkányokat! hogy hasznos állatait meg ne mérgezze: 5197

VETERINÁRIA DROGERIÁBAN, BUDAPEST, LÓNYAY-UTCZA 18/b. SZ.

Egy holdra elegendő egérritkó ára 3 korona 50 fillérbe kerül. — Irjon egy levelezőlapot.

A Morrattin

a mezői és házi egerek és patkányok között pusztító betegséget idéz elő, megöli őket, de a többi állatra és az emberre ártalmatlan. — Megrendelhető a 5197

Órállomás a csatáldzsai harcvezonalon.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A gyerekek nyelvtanulása.

A multkoriban az az eszme merült föl az ujságokban, milyen üdvös lenne, ha a budapesti gyerekeket Bécsbe adnák cserébe bécsi gyerekekért, s Magyarország és Ausztria erős köteléke révén milyen nagy haszonnal járna a magyar és német nyelv kölcsönös eltanulása. Most a francia kereskedelmi miniszterium hivatalos lapjában egy egyesület alapszabályait közli, a mely a cseregyermek intézményét modern formában valósítja meg. A cseregyermek intézményét istápoló egyesület czime: „Idegen nyelvek tanulása céljából gyermekek és ifjak nemzetközi kicserélésére alakult egyesület.”

Hogy a cseregyermek intézménye manapság azonban nem csupán az általános műveltség terjesztésére s nem csupán tudományos célokat szolgál, hanem a gyakorlati, a gazdasági életre kiható fontossággal bír, az kitűnik az egyesület alapszabályaiból, a mely az egyesület célját a következőleg határozza meg: előmozdítani azt, hogy különböző nemzetekhez tartozó családok közt a gyermekeket és ifjakat kicseréljék avégből, hogy nekik az élő nyelvek és a külső országok megismerését megkönnyítsék arra való tekintettel, hogy esetleg külföldi kereskedelmi, ipari vagy mezőgazdasági üzemekben találjanak alkalmazást.

A cseregyermek-intézmény itt a gyakorlati kereskedelmi és ipari pályán működők boldogulását igyekszik megkönnyíteni. Ismeretes a francia tüke mozgékony-sága, a melylyel elhelyezést keres magának a tőkeszegény országokban nemcsak készpénzkölcsönök, hanem kereskedelmi és ipari vállalatok alapítása utján is. Az ilyen vállalatoknál az alapítók jórészen érdekeik biztonsága szempontjából, de a nemzeti érzetből kifolyólag is szeretik, ha nemcsak a fő, hanem a kisebb vezető állásokra is saját honfitársaikat alkalmazhatják. Ily vállalatoknál azonban az üzemműködés szempontjából s más okokból kifolyólag is a munkások s egyéb alkalmazottak zöme nem lehet más, mint azon országból valók, a hol a vállalat üzeme van. Ámde, különösen a kisebb vezető állásokban levőknek a munkásokkal szóban közlekedniök kell, s ez csak a munkások nyelvén történhetik, miért is az említett állásokban levőknek ezt a nyelvet beszélniök kell. Így tehát a francia alapítású külsőországi, valamint Franciaország gyarmataiban levő vállalatoknál a kisebb vezető állásokban előnyösen csak akkor alkalmazhatók francziák, ha azok a munkások nyelvét beszélik. Ezt akarja lehetővé tenni francziák részére az említett egyesület. És természetesen,

mivel a tanulás általában a fiatal korban a legkönnyebb, a szükséges nyelvismeret elsajátítását is már e korban veszi az egyesület gondozásába.

A szóban forgó egyesület még 1904-ik évben alakult, kezdetben valószínűleg még csak kisebb méretben működött, de életrevalóságának a jelét és annak a legfőbb szakhatóság részéről történt elismerését látni abban, hogy az egyesület alapszabályait a mult év szeptember havában a francia kereskedelmi miniszter kormányhatóságilag láttamozta és hivatalos lapjában egész terjedelmében közzétette. Ezzel a közzététellel a kereskedelmi miniszter mindenestre azt akarta elérni, hogy az érdekeltek figyelme hatékonyabban forduljon a hasznos egyesület felé.

Az alapszabályok első fejezete az egyesület már említett célját foglalja magában. Ezt kiegészíti az, hogy a cél érdekében az egyesület Párisban központi szolgálatot szervez, a melynek a feladata, hogy összeköttetést létesítsen azon családok közt, a kik hajlandók gyermekeiket külföldre küldeni. Az egyesület fenállásának időtartama és tagjainak száma nincs korlátozva.

Tagja lehet az egyesületnek egyes személy és személyek csoportozata mint testület. A tagok és pedig mind az egyes személyek, mind pedig a testületek különböző című (rendes, tiszteleti, alapító, pártoló stb.) tagok lehetnek az általuk fizetett tagsági díj összege szerint. Az egyéni tagok évi tagságdíja a tagság minősége, illetve czime szerint kettőtől ötven frankig változik, míg a testületi tagoké (társaság, egylet stb.) tíztől kétszáz frankig terjed.

Az egyesületnek működő szerve a központi iroda. Ez az iroda végzi a gyermekek tényleges kicserélését. A tanács fenhatósága alatt álló iroda vezetését az igazgató látja el, a ki a tanácsnak alapszabályszerű tagja.

KÉPEINKHEZ.

Ahol a hadseregek még szemben állanak.

A fegyverszünet óta nyugodtan áll egymással szemben a török és bolgár ellenséges hadsereg a csatáldzsai vonal hólepte térségein.

A tábori őrségek, hogy a felváltott legénység némi enyhelyet találjon a dermesztő hidegben teljesített őrszolgálat után, az e célra felállított sátrakban húzódnak meg. Nem sok meleget nyujt biz ez a hidegben megdermedt tagoknak, de még is jobb, mint a síkon állani. Különben is egy téli hadjáratnak, akármelyik részéről vizsgáljuk is, mindenfelől csak kellemetlen ol-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynel a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleggel nyujtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és choquek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

dalai vannak. Annak a közel 300.000 embernek az elhelyezése pedig, a mennyit a csatlódszai vonalon álló török és bolgár hadseregek létszáma legalább is kitesz, még nyáron és rendes körülmények között is nagy gondot okoz; hát még téli időben, mikor a zuzmarás hideg napokon és éjjeleken csak fedél alatt találhat nyugtot a kifáradt és átfázott ember és állat.

Most még, mikor e sorokat írjuk, csak a tábori őrségek felváltása szerez némi változatosságot a csatlódszai földszáncok között, egyébként zavartalan a nyugalom mind a két oldalon. Kérdés azonban, hogy a konstantinápolyi forradalom, amelyet az utóbbi hírek szerint épen a hadsereg beavatkozása készített elő, nem ad-e majd háborus fordulatot az ügynek?

A szövetséges felek kitartanak eddigi követeléseik mellett. Konstantinápolyban pedig a háborus-párt kerekedett felül és ezek mit sem akarnak tudni amazok követeléseiről, amelynek különösen Drinápoly, Szkutari stb. átadására vonatkozó pontjait nem akceptálják. S bár a háboru folytatását egyik fél sem nagyon óhajtja, az összeférhetlenség folytán még sem tekinthető kizártnak, hogy mire e sorok az olvasó kezébe jutnak, ha csak valamely mind a két félre nézve kielégítő formulát nem találnak, a képeinken bemutatott csatlódszai vonalon újból megszólalnak az ágyuk és ezek dörgése közben a két ellenséges hadsereg végzi el azt, amit a londoni békekonferencia heteken át tartott tanácskozásai alatt befejezni nem tudott.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be: az I. számú csendőrkerületi parancsnokságtól, 20 példány „Vezérfonal a rendőrkutya idomításához” című könyv ára fejében 50 K, Szammer Imre könyvnyomda tulajdonostól, az általa forgalomba hozott levélzáróbélyegek elárusításából befolyt összeg tiszta jövedelmének 33 $\frac{1}{3}$ %-a fejében 85 K 39 fillér és Szalai József cz. őrmestertől Lékáról, újévi üdvözlések megváltása czimén 2 K. Ezen adományokkal az alap vagyona 28,243 K 50 fillérre emelkedett.

Megsebesített csendőr. Bodó Balint borlói őrsbeli csendőr, a krassó-szörénymegyeri Borló községben, jan. 19-én este nyolcz óraker lopáson tettenért Urszuleszku Miklós ottani lakossal szemben, annak tetteleges ellenszegülése következtében kardfegyvert használt, miközben az ellenszegülő testvérbátyja, Urszuleszku Zaharia, a csendőrt észrevétlenül megközelítette és azt zsebkéssel mellén és balkarján megsúrva, súlyosan megsebesítette. Tettes elfogatott, a sérült csendőr pedig kórházba szállított.

Gyilkosság. Fekete Mihályné született Kovács Erzsébet, 60 éves nő, január 19-én a szabolicsmegyeri Berkesz községben, a lakásán, fejszecsapások által meggyilkolva találtatott. A nyomozást bevezető demeseri őrs járőre, illetve a kemecsei járásból összpontosított hét főnyi nyomozó járőr parancsnoka, Kiss József járás-őrmester által felderített gyanúk alapján, a gyilkosság elkövetése a meggyilkoltnak férjét, Fekete Mihály pástort terheli, ki a gyilkosság felfedezése napján, délelőtt 10 óraker hazulról eltűnt. Nyomozása folyamatban van.

„Új egyenesadó-törvényeink rövid ismertetése” czim alatt egy füzet jelent meg, melyben minden adózó

polgár utbaigazítást talál az őt érdeklő adót, illetőleg, miáltal az új adózás körül előforduló nehézségeket elkerülheti. A füzet melléklete pedig röviden megismerteti az új adótörvények felfüggesztése folytán beállott helyzetet. Megrendelhető 50 fillérért (portó külön) a szerzőnél: Faba Rezső honvéd számtáoszt, Budapest, Honvédelmi minisztérium. A régi egyenes és fogyasztási adókat tárgyaló „Hogyan és mennyit adózzunk” című füzet szintén kapható még 80 fillérért a szerzőnél.

Pályázat nyugdíjas csendőraltisztok számára. Rákosszentmihály község előljárósága a községnél ujonnan szervezett végrehajói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: évi 1200 K, lakbér 300 K. Korpótlék öt évenként 100 K és esetleges mellékjövdelem. Nyugdíjas csendőraltisztok előnyben részesülnek.

Kérelmek. Joviczin Zsarkó, Bács-Bodrog megye Titelen állomásozó csendőr, kéri Kiczos Dániel és Krnájszki Tódor Bács-Bodrog megye péterréveii születésű csendőröket, hogy czimüket egy fontos ügyből kifolyólag tudassák vele.

Sebestyén János, Kiskunhalason állomásozó, pót-lóidomító osztálybeli csendőr, kéri Nyerges Benjamin VI. számú csendőrkerületbeli gyalogcsendőrt, hogy pontos czimét fontos okok miatt, sürgősen közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

A női szépség értéke. A francia bíróság legutóbb két kártérítési pörben ítélezett, mindkét esetben a női szépséget kellett a bírónak számszerűen és pénzben értékelnie. Az egyik eset Párisban játszódott le s ugyanott is került a bíróság elé. A panasza két automobillal összejáratása adott okot. Az egyik kocsiiban egy csinos nő ült, a ki az arcán jelentéktelen sérülést szenvedett. Más földi halandó örül, ha ilyen kis áron szabadul akkora szerencsétlenségből, a 27 éves Mme Voraz azonban sűrű könyzáport hullatott annak az alig észrevehető sebhegedésnek a láttára, mely a sérülés helyén maradt és — szaladt a bírósághoz. Húszezer frankra becsülte a szépségén a sebesülés folytán támadt veszteséget, melyért a két soffőrt egyetemlegesen beperelte. A bírónak, úgy látszik, nem volt akkora érzéke a női szépség értéke iránt, avagy úgy lehet, túlságosan kicsinek tartotta a szépségen esett kárt, elég az hozzá, hogy a jelentős húszezer frankkal szemben mindössze 300 frank kártérítést ítélt meg, a mit a két soffőr nyomban elegánsan lefizetett, a hölgy pedig el nem titkolható litymálással — zsebetett. Valamivel különösebb úton-módon szenvedett szépségében csorbát a másik nő, a ki szintén bírósághoz fordult és szintén kaptott kártérítést. Delannoy asszony egy vidéki város villájának szalonjában ült kényelmesen, ujságja olvasásába elmerülve, mikor egyszer csak érezte, hogy inogni kezd alatta a padló. Még föl sem eszmélt, máris eltűnt, elnyelte a padló alatt levő ür. Lakása szerencsére földszinten volt és az ujságot olvasó hölgy a csak néhány méternyi mély pinczébe zuhant, a hol egy vízzel teli teknőben kötött ki. Az ijedség, a váratlan hideg fürdő és egészen jelentéktelen sérülései miatt ágynak dőlt. Mikor pedig fölépült, annak a nézetének adott kifejezést, hogy a szépségében kár esett és beperelte a villa tulajdonosát kártérítésért. A bíróság meg is ítélt neki nyolczszáz frankot, a bíró azonban a megokolásban azt a csipős megjegyzést tette, hogy ekkora summát is nem a szépségen esett kár ellenértékéért

tartott méltányosnak, hanem azért, mert manap drága — a szépitőszér.

Veszedelemes fák. Az ausztráliai erdőkben vannak fák, a melyek bő méregtartalmuk miatt rendkívül veszedelemes emberre és állatra egyaránt. Némelyik olyan ártalmas, hogy már a leveleiről lecspepő esővíz is gennyes sebet támaszt, ha a test födetlen részére hull, de ennek daczára is számos rovar táplálkozik a lombjaiból, a nélkül, hogy elpusztulna. Hasonlóan van ez nálunk a vadcserecsnyével, a mit az állatok messze elkerülnek, mert tudják, hogy a magja halálos mérget tartalmaz, egyes rovarfajnak azonban kedvencz eledelét képezi. Az ausztráliai szigetek különösen gazdagok mérges fákban és növényekben: az ausztráliai utazók, köztük Leichhardt, Semon és Lumholtz csodálatos dolgokat írnak róluk. «Egy szép növésű fa, a mely tízenöt méter magas lehetett, azért tűnt föl előttem, mert a friss zöld színe élénken emlékeztetett a mi lombos fáinkra, — írja Semon. — A kísérem azonban óva intettek, hogy közel ne menjek hozzá, mert a fa nem volt más, mint egy hatalmas csalán, a mely valóságos réme a gyarmatosoknak. A fa méregnedve jóval erősebb hatású, mint a mi kis csalánjainké; finom tövisek borítják leveleinek mindkét oldalát s az általuk okozott sebesülés heves gyuladást idéz elő a nyirokedényekben, de gyakran életveszélyes is. Mikor nagy ivben körülva-goltuk a fát, úgy éreztük, mintha hirtelen heves szél támadt volna, a mely belénk kapaszkodott, hogy oda-sodorjon az óriási csalánhoz. Az utazókra nézve különösen a fiatal, cserjeszerű példányok veszélyesek, a melyek úgy a lovat, mint a rajta ülő embert végigszúrják mérges leveleikkel, mikor keresztül vágatnak rajta. Dr. Leichhardt ausztráliai utazása alatt naplót vezetett s abban elmondja, hogy egy ilyen alkalommal elvesztette a legjobb két lovát. Az állatok ijedten föhorkantak, mikor megérintették a csalánt, kínosan ugráltak ide-oda, közben újra a csalánhoz értek, mire össze-rogytak, fájdalmasan rángatództak és vonaglottak, végül pedig rettenetes szenvedések közt megdöglöttek. Az erdei utasokat, a kik cserjék, bokrok közt kénytelenek előrehaladni, nem kevésbé veszélyeztetik a futó tövis-pálmák is, (calamus australis). Ezek alig újnúi vastag, földön kuszó növények, a melyek messze szétágaznak az erdőben, egyik fáról a másikra futnak föl s kemény, rugalmas indájukkal körülfonták a törzsüket. A leveleiket, ágaitak, sőt a legkisebb hajtásaikat is hegyes, görbe horgok borítják s jaj annak, a ki ezeket meg-érinti. A horgok belekapaszkodnak a testébe s minél jobban vergődik, hogy kiszabaduljon közülük, annál inkább beléjük keveredik s csak késsel vághatja magát az indák borzalmas öleléséből. A hol ez a pálma ellepi az erdőt, ott sem ember, sem állat nem hatolhat keresztül a nélkül, hogy ne kockáztatná az életét.

Háromezer éves költemények. A londoni British-múzeum egyiptomi osztálya legutóbb egy rendkívül értékes tárggyal gazdagodott: a «Halál-könyv» egy thebáni verziójával. A papirusz 123 láb hosszú s 18 hüvelyk széles és egész sor, eddig teljesen ismeretlen himnusz és litániát tartalmaz. A papiruszt 1881-ben találták a Deir-el-Babari királyi sirboltban és eddig Mary Greenfield asszony birtokában volt, a ki a British-múzeumnak ajándékozta. Dr. Budge most kiderítette, hogy a szövegek egy egyiptomi hercegnőtől származnak és pedig Nesita-nebt Ashern hercegnőtől, a ki a 21-ik dinasztia utolsó királyának, II. Painetichom leánya volt. Az egész papirusz női kézírásról tanuskodik és átlag

a hieratikus írásmódban készült és csupán egyes fejezetek vannak hieroglifokban írva. A himnuszok és egyéb költemények a «Halál-könyv» régebbi verzióiból merítették és a szerzőnő alaposan ismerhette az új birodalom theológiáját. A szövegben magában az írónőt, mint szerzőnőt, vagy munkásnőjét nevezik meg. A hercegnőt nemcsak ebből az írásművéből ismerik, mert a mumiáját is megtalálták és a kairói múzeumban állították fel. A kipólyázásánál kiderült, hogy keskeny arcza és szépformájú homloka volt; haja sötétbarna, hullámozó, szemei világosbarnák, ha ugyan az üregekbe helyezett műszemek megfelelnek a valóságnak. A fogak után itálve, 35—40 éves lehetett. Az egész testhossza körülbelül 1.70 méter volt.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Zajzon. Fizetésének 1 évi összege, esetleg nyugdíj.

Felvidéki csendőr. I. 1. A világi főmértóságok: 1. A kir. Curia elnöke: Günther Antal dr. 2. A kir. Curia másodelnöke: Vavrik Béla dr. 3. A kir. közigazgatási bíróság elnöke: Wassics Gyula dr. 4. A kir. közigazgatási bíróság másodelnöke: szilasi és pilisi Szilassy Aladár. 5. A kir. ítélő tábla elnöke: Csathó Ferencz. II. 1. Nádorispan: betöltetlen. 2. Horvát bán: ivanskoj Cuvaj Ede 3. királyi tárnokmester: betöltetlen; 4. királyi főlovászmester: sárvár-felsővidéki Széchenyi Gyula gróf; 5. kir. főudvarmester: tolnai Festetics Taszilo herceg; 6. királyi főajtónállómester: losonezi Bánffy György gróf; 7. királyi főasztalnokmester: zsombolyai és janovai Csekonicz Endre gróf; 8. a magyar kir. testőrség parancsnoka: Fejérváry Géza báró, lov. táb.; 9. kir. főpohárnokmester: Wenckheim Frigyes gróf; 10. kir. főkamarmester: nagyapponyi Apponyi Sándor gróf; 11. Pozsonyi gróf: betöltetlen; 12. Koronadrók: Széchenyi Béla gróf és hadai Wessellényi Miklós báró.

Öreg esendőr. Nyugdíja 750 kor., lakbérnyugdíja 200 kor. évente. Zsoldemelés időpontja még tárgyalás alatt.

Budapest 420. Beszámítható javadalmazásának 1 évi összegét.

Dunamenti öreg csendőr 10.000. Igen.

D. A. czts. őrmester. Nem léptethető elő.

L. P. csendőr. Jelentse fel csalásért, ha fondorlatokkal tévedésbe ejtette vagy tartotta; ha azonban fondorlatokat nem használt, akkor jelentse fel sikkasztásért.

Magas Tátra. Az eltérések felsorolása egy szerkesztői üzenet keretében nem illeszhető be.

Mókus. Szolgálati ügy.

18404. 1. és 2. Igen. 3. Az 1903:VI t.-cz. (az útlevélügyről) 15. §-ába ütköző kihágás.

000. Oda is a rendes lapok járnak.

L. F. Igen.

557. 1. A csendőrkerületi parancsnokságtól függ. 2. Nem veszik vissza. 3. Átléphet a csapathoz, ha ugyan felveszik.

T. F. csendőr. Az új nyugdíjtörvény 1913. jan. 1-ével ölelbe lépett. A második kérdésre nem adhatunk még határozott felvilágosítást.

Öreg csendőr. 1. 35 év után. 2. Még nem tudjuk.

Községi ügy. Alaptalanul.

Laczi 19. Igen.

Rezdán. A rendelet számának ismerete nélkül nem adhatunk határozott felvilágosítást. Ha az engedélyvel bírók azonban a gondolatolvasást, úgy úzik, a hogyan ön leírta, akkor az illető egyének az engedélyvel visszaélték és a btkk. 79. §-ába ütköző büncselekményért feljelentendők, illetőleg elővezetendők.

K. G. 1. Igen. 2. Nem. 3. Még nem tudjuk.

G. S. 1. Igen. 2. Nem.

Záróru. Az ön eljárása helyes volt.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratérvénytelenítés.

Szabó Vincze, volt m. kir. csendőrhadnagy, a m. kir. VIII. számú csendőrkörületi parancsnokság által kiállított és a m. kir. belügyminiszter úr által láttamozott „Nyílt parancs”-a elveszvé, ezennel érvénytelennek nyilvánítatik.

Áthelyeztettek:

1913 február 1-ével:

Németh Ferencz, VII. számú csendőrkörületbeli járásörmester, nagyajtai járásparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkörülethez Medgyesre;

Jákó János, I. számú csendőrkörületbeli járásörmester, medgyesi járásparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkörülethez Nagyajtára;

Harcza Imre VII. számú csendőrkörületbeli járásörmester, vajdahunyadi járásparancsnok, hasonló minőségben Magyarigenbe.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. számú csendőrkörületi parancsnokság által:

Miklós Papp József II., Puskás János, Bittmann János, Brezovszki Pál csendőrök, Gecser Lajos, Virág Péter, Adameszku János, Toma György próbacsendőrök, Simon Lajos járásörmester, Tamás József, Pásku Miklós, Kovács Ferencz csendőr cz. őrmesterek, Kovács Dénes, Tornai Mihály, Morár Demeter, Bera Illés, Molnár Izidor, Huska József, Krämer Miklós, Farkas Adolf, Farkas Ferencz, Nagy István, Horváth József III., Nagy Ferencz II., B. Nagy Gyula, Rácz László, Piró Emilián, Lele Gusztáv és Berde Ignác csendőrök, Iván János, Pupos János és Szekeres István próbacsendőrök, a múlt év tavaszán a délvidéken pusztított árvízveszély alkalmával, a vagyontmentés és a védekezési munkálatok alkalmával tanúsított önfeláldozó és odaadó szolgálataikért.

Vértesi István őrmester, a közbiztonsági és irodai szolgálatai terén kifejtett eredményes tevékenységeért.

Előléptettek:

1913 január 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkörület állományában:

Kubányi Pál és Bárány Gyula őrsvezető cz. őrmesterek, őrmesterekké; továbbá

Pap Illés, Szabó Imre III., Harmann János, Kemény Pál, Tar József és Siroki Mihály csendőr cz. őrmesterek, őrsvezető cz. őrmesterekké; továbbá

a m. kir. VII. számú csendőrkörület állományában: Gecse Imre őrsvezető cz. őrmester, őrmesterré;

Tompa Sándor csendőr cz. őrmester, őrsvezető cz. őrmesterré; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkörület állományában: Fenyesi Péter csendőr cz. őrmester, őrsvezető cz. őrmesterré.

Kinevezettek:

1913 január 1-ével:

csendőr törzsőrmesterekké:

Nagy Lajos őrmester, (1. rangszám) az V.,
Báthory Lajos (2.) a III. és
György Márton (3.) az I. számú
csendőrkörület állományában.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. III. számú csendőrkörület állományában:

Nagy Gábor, Heintelmann Gyula, Török Antal, Klajkó István, Farkas Gergely, Hegedüs Vincze, Krokker János, Meliober Aladár, Dornyei Ferencz, Jékli Péter, Vass Sándor, Török Sándor, Császár István, Gerebics János, Gracza János, Schuder József, Müller János I., Molnár József, Gyórfi József, Csöke István, Tóth Pál, Székely Ferencz, Lévai János, Mátyás Pál, Petromán Pál, Benedekfi László, Kokas József, Vigh József, Száraz András, Gobodi János, Demeter István, Végh Lajos és Tótok Pál csendőrök; továbbá

a m. kir. IV. számú csendőrkörület állományában:

Bódi János, Zabavnyik János, Marticsek József, Szoboszlai Károly, Cs. Szabó Mihály és Németh György csendőrök.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttatott:

a m. kir. I. számú csendőrkörület állományában:

Csulak Lajos őrsvezető cz. őrmester, 1912 december 15-én;

a m. kir. VII. számú csendőrkörület állományában:

Huró Ferencz csendőr cz. őrmester, 1912 december 16-án, Kávai Ferencz csendőr, 1912 december 28-án és Szabó Ignác őrsvezető cz. őrmester, 1912 december 29-én;

a m. kir. VIII. számú csendőrkörület állományában:

Papp János csendőr cz. őrmester, 1912 december 26-án és Sümegi Kálmán őrsvezető cz. őrmester, 1912 december 28-án.

Nyugállományba helyeztetett:

1913 január hó 1-ével:

Kajsza Ferencz, VI. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján,

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb kéjes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszercél külön külön árjegyzék kerendő

mint «rokkant, mjedőnnemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Pellérd (Baranya vm.).

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Pál István csendőr ez. őrmester 2 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettett.

Névváltoztatások.

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Filep György csendőr ez. őrmester, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 186,109/VI—a. sz. engedélye alapján vezetéknévét «Fülöp»-re változtatta.

Putzán György próbacsendő, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 150,102/VI—a. számú engedélye alapján, vezetéknévét «Puskás»-ra változtatta.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Racskó János csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 193,894/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknévét «Réti»-re változtatta.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Todor Ferencz csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1912. évi 185,119/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknévét «Fodor»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Keller Nándor csendőr ez. őrmester, Varga Annával, 1912 augusztus 4-én, Székelyudvarhelyen.

Vargyas Antal csendőr, Szász Ilonával, 1912 december 4-én, Vizsiváson.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Kiss András őrsvezető ez. őrmester, Cherdu Hermine Elvirával, 1912 december 8-án, Gerőczőn.

Móra Mátyás őrsvezető ez. őrmester, Teleki Rozáliával, 1912 december 16-án, Ujpecsen.

Jandó István csendőr ez. őrmester, Franits Máriaival, 1912 december 17-én, Temesrékásán.

Ruden János csendőr ez. őrmester, Martin Máriaival, 1912 december 26-án, Lippán.

Engel Mihály őrsvezető ez. őrmester, Iritz Fánival, 1912 december 29-én, Nagyszentmiklóson.

Deák István I. őrsvezető ez. őrmester, Polák Arankaival, 1912 december 29-én, Mária-radnán.

Schäffer Ferencz csendőr ez. őrmester, Tunna Máriaival, 1912 december 28-án, Stájerlakaninán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Sipos Sándor őrsvezető ez. őrmester, Kovács Eszterrel, 1912 december 2-án, Oszegleden.

Házy János járásőrmester, Albini Emilia Juliannával, 1913 január 11-én, Parúdon.

Szilágyi L. János II. őrsvezető ez. őrmester, Faddi Erzsébettel, 1912 december 24-én, Csonoplyán.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Árvai Miklós csendőr ez. őrmester, Czoninecz Máriaival, 1912 július 21-én, Oroszvéghen.

Székely István csendőr, Lendvay Erzsébettel, 1912 december 22-én, Nagybocksón.

Bányai János csendőr ez. őrmester, Oláh Hajduk Máriaival, 1912 szeptember 5-én, Pálócson.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Postmijer György csendőr ez. őrmester, Völgyi Ételkával, 1912 december 26-án, Mezötelegden.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 60 fill.

Íróasztalra dobozok á 8 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

60 és 80 fillér.

Mindzeket előírás szerinti méretek szerint és előírásnak megfelelő kék préselt papírossal bevonna — ajánl

Makó Károly könyvkiadó és dobozgyártó, **Brassó.**

Húsz koronán felül megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Minden csendőrre rendkívül fontos!

AZ ÚJ NYUGDIJTÖRVÉNY

(1912. LXV. t.-cz.). — Magyarázatokkal ellátta Dr. DÁNOS ÁRPÁD miniszteri fogalmazó. — Ára 1 kor. 50 fill.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.